

Funded by
the European Union

European Center for
Not-for-Profit Law

АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ У СФЕРІ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ: ОБГОВОРЕННЯ ФОКУС-ГРУПИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Український незалежний центр політичних досліджень продовжує роботу над удосконаленням процесів надання гуманітарної допомоги. Ми раді представити результати обговорення у форматі фокус-групи, де було висвітлено основні проблеми, які виникають у сфері гуманітарної допомоги.

У ході дискусії учасники фокус-групи розглянули ключові проблеми, з якими стикаються отримувачі гуманітарної допомоги та міжнародні організації, які надають гуманітарну допомогу в Україні і запропонували можливі шляхи вдосконалення Автоматизованої системи гуманітарної допомоги (АС ГД).

АС ГД відіграє ключову роль у забезпеченні прозорого та ефективного розподілу гуманітарних вантажів в Україні. Вона дозволяє отримувачам своєчасно декларувати допомогу, а органам влади здійснювати контроль за її надходженням, обліком та розподілом. Проте, зважаючи на реалії сьогодення, система потребує подальшого вдосконалення.

Саме цьому було присвячене чергове засідання фокус-групи, учасники якої розглянули основні виклики та перспективи розвитку АС ГД. Під час дискусії сфокусувалися на таких аспектах:

Відповідність системи потребам отримувачів і ефективність АС ГД у процесах поставки гуманітарної допомоги в Україну

Під час обговорення учасники наголосили, що АС ГД повністю відповідає чинному законодавству та нормативно-правовим актам. За словами представників державних органів, система не лише сприяє ефективному контролю за гуманітарними вантажами, а й значно спрощує проходження митного оформлення. Зокрема, використання АС ГД дозволяє прискорити процеси перевірки вантажів та їх доставки під час перевезення гуманітарної допомоги залізницею. Однак у деяких аспектах система все ще потребує вдосконалення. Це

Promo-LEX
Advancing democracy and human rights

EDNANNIA

підтверджують і адміністратори АС ГД, аналізуючи результати консультацій, наданих користувачам. Як зазначають представники органів влади, подальше вдосконалення системи вимагає додаткових людських, фінансових та технічних ресурсів.

Підвищення прозорості звітності та доступу до інформації для донорів через АС ГД

Одним із ключових питань, що порушували учасники фокус-групи - публічність звітів отримувачів про отримання і розподіл гуманітарної допомоги. Наразі, в умовах воєнного стану, доступ до детальної інформації про гуманітарні вантажі обмежений. Відкриття частини даних про розподіл гуманітарної допомоги дасть змогу донорам моніторити розподіл допомоги без розкриття сенситивних даних. Однак, така ініціатива потребує значних доопрацювань, зокрема розробки механізму ідентифікації донорів та безпечного обміну інформацією.

Також учасники фокус-групи окремо відзначили, що доопрацювання АС ГД в частині розширення генерування статистичної інформації може слугувати базою для планування потреб у гуманітарній допомозі.

Врегулювання процесу списання гуманітарної допомоги

Фокус-група підкреслила важливість перегляду підходів до процесу списання гуманітарної допомоги, яка втратила якість або непридатна до споживання. На сьогодні існує окремий наказ щодо списання військової техніки та постанова, яка регулює вивезення за межі України або знищення неякісних та непридатних до споживання товарів (предметів) гуманітарної допомоги, але єдиний документ, що визначав би уніфіковані підходи до процедури списання та утилізації гуманітарних товарів, поки що відсутній. Його ухвалення дозволить чітко прописати алгоритм дій для отримувачів та оптимізувати функціонування АС ГД у цьому напрямку.

Синхронізація з державними реєстрами

Окрему увагу приділили питанню синхронізації АС ГД з іншими державними базами даних, зокрема, Міністерства внутрішніх справ. Наразі триває робота над змінами до нормативних актів, що дозволять спростити процедуру передачі транспортних засобів, ввезених як гуманітарна допомога, військовим. Учасники фокус-групи наголосили, що автоматизація цього процесу та можливість внесення відповідних даних до АС ГД значно зменшили б адміністративне навантаження на отримувачів. Також потребують розробки типові документи, які формуються при здійсненні вказаних операцій.

Інтеграція АС ГД з міжнародними системами обліку. Навчання та підтримка користувачів

Учасники фокус-групи погодились, що інтеграція АС ГД з міжнародними системами обліку підвищить ефективність самої системи. Проте, в цьому контексті важливим питанням стала необхідність постійного навчання адміністраторів АС ГД для впровадження такої інтеграції.

Враховуючи зміну законодавчих норм, оновлення функціоналу системи та ротацію кадрів у державних структурах, регулярні тренінги є вкрай необхідними. За підсумками обговорення було запропоновано формат навчальних візитів для обміну досвідом між адміністраторами АС ГД в Україні та міжнародними партнерами. Також озвучили ідею створити навчальну платформу, що міститиме покрокові інструкції, відеоматеріали та короткі гайди щодо використання АС ГД. Така ініціатива дозволить уникнути помилок під час внесення даних та прискорить процес реєстрації гуманітарних вантажів.

Подальший розвиток системи та потреба у фінансуванні

Учасники зазначили, що для подальшого вдосконалення АС ГД необхідне додаткове фінансування, зокрема на покращення кіберзахисту, розширення функціоналу та технічне оснащення. Запропоновано створити інтерактивні дашборди, що дозволять візуалізувати аналітику щодо розподілу гуманітарної допомоги по регіонах. Такий підхід сприятиме більш ефективному прогнозуванню потреб та оптимізації розподілу ресурсів. Також неодноразово зазначали про необхідність проведення постійних тренінгів для користувачів АС ГД, органів місцевого самоврядування, працівників Державної митної служби.

Висновки та подальші кроки

Фокус-група стала важливим майданчиком для обговорення актуальних викликів у сфері гуманітарної допомоги. Всі запропоновані ідеї та ініціативи будуть включені до підсумкового звіту та розглянуті разом з даними фокус-груп проведених з отримувачами ГД та міжнародними організаціями, які надають гуманітарну допомогу. Наступним кроком стане імплементація змін, які дозволять зробити АС ГД ще більш ефективною та зручною для всіх учасників процесу.

Обговорення проведено Українським незалежним центром політичних досліджень в межах проєкту «CSO Meter: Empowered for Action» в рамках роботи Хабу Барометру ОГС в Україні за підтримки Європейського центру некомерційного права (ECNL) та фінансування Європейського Союзу за участі Міністерства соціальної політики України та Державного підприємства «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України». Результати обговорення будуть використані для покращення законодавства про гуманітарну допомогу. Наша організація продовжує збирати відгуки громадського сектору щодо роботи АС ГД і готова допомагати вирішувати проблеми, з якими стикаються інші організації.